

ORDINACIONS URBANES DE BON GOVERN A CATALUNYA

ORDINACIONS DE VALLS

(1299-1325)

(Continuació)

Quels carniçers no gosen esser de iij. enant en compaia. — Ordenaren, en Berenguer Domenech, et en Berenguer Ff., jurats de Vals, ab conseyl et ab uoluntat dels conseylers, et dels prohomens, et de la uniuersitat del dit loch, ab consentiment et ab uolentat den A. Donadeu batlle del senyor archabisbe, et den G. Puculul batle del senyor rey, presents, Que negún carnicer del dit loch no puscha esser en companyia ab els meseys, de tres a enant, axí que companyia de carnicer no pusqua esser, sino de iij. ho de menys, si els se uolen, sots pena de x. sol. per cada vegada que contra façen.

Quels carniçers deguen traure iij. taules bastades de carn. — Item, etc. que degen, los dits carniçers, tenir la carneria bastada de moltó en iij. taules, ho mes, sis uolen, et quel menuder, no entenen que dege anar per bastament de moltó, et açó sots pena de v. sol. Item, ordenaren, que, negún carnicer no gos tenir, ne auer sino vna taula a son taylor, en la carneria, sots pena de v. sol.

Los ordenaments dels carniçers. — Item, confirmaren los dits jurats et els prohomens, los ordenaments feyts, ça enrere, de no metre bestiar menut, ne gros, dins lo pinyet et la orta de Uals, et la pena en los dits ordenaments posada, segons que en aquels ordenaments es contengut. Los quals ordenaments, feyts et ordenats per los jurats et prohomens, et el conseyl de sus dit, los carniçes damunt nomenats espresament et uolentaria, atorgarin et loaren et prometeren en bona uolentat, be et leyalment, aquels ordenaments de present feyts, et tots et sengles altres ordenaments feyts en lo dit loch, entró aquest present dia, et aquels que daquí auant ordenat et fer uolran.

Anno domini M^o ccc decimo nono, uidelicet V.^o kalendas aprilis, P. Ripoyl et Bertrandus Romei jurati de Uallibus, de assensu et uoluntate uniuersitatis dicti loci de Uallibus, et bajulorum eiusdem loci, fecerunt ordinaciones sequentes, de quibus fuit facta publica preconizacio.

Ordenament despileres et de finestres. — Com moltes vegades sien estades et sien conteses, questions, et pleyts, sobre finestres et espileres, per les quals vn vehí reहेbe l'um de uès l'alberch del altre uehí quis te ab el, et ha pus bax son alberch, o cortal, o pati, per

tal, com aquel qui ha lonch de temps haudes et posseydes les dites finestres o espiyleres per les quals reheb lum a son alberch, allegat prescripció de temps, et embarga aquel qui ha haut lonch de temps son alberch bax, ho son corral, o pati, que no puxa hedificar tan alt que embarch la lum que entra per les dites finestres o espiyleres, per les quals coses algunes vegades sen eseguiren pleyts, conteses, rancors, et ires, entrels vehins, et encara ques nenbarga publica utilitat que algu sia embargat de crexer et alçar ço del seu, en P. Ripoyl et en Bertran Romeu jurats de Vals, ab conseryl de tots lurs conseylers, ajustat encara conseryl general, per tal com a tuyt toca et axí deu esser aprouat de tuyt, uolens et desiyants sobre les coses damunt dites, de couinent remey prouehir, et que daquí enant, per les dites rahons, no puixen esser suscitades questions, ni pleyts, ab uolentat et ab esprés consentiment de tot lo conseryl, ordenaren et establiren ab est estatut, per toç temps ualedor, Que, tot hom et tota fembra, de qualque condició o estament sien, de la uila et del terme de Vals, puxa fer daquí enant, finestres o espiyleres en la paret propia o comuna, uès son uehí qui aja son alberch pus bax, o cortal, o pati, per les quals rehebi et puxa reebre lugor a son alberch, sens contrast daquel o daquela de qui será lalberch bax, cortal, o pati, en axí emperó, que, la finestra ho espilera, que, daquí enant se fará, sia tal, que non puxa hom metre lo cap, ne badar en lalberch, cortal, o pati, de son uehí, ney puxa fer portre badil que bat sobre el. E si per auentura quant que quant aquel qui ara haho aurá son alberch bax, o cortal, o pati, uolrà obrar et alçar son alberch, o fer edifici de nou, que, aló puxa fer, sens algun contrast daquel o daquels, qui ara an finestres, ho espiyleres, grans o poques, et daquí avant ni faran, segons la forma desús dita; et que puxa tancar aqueles finestres o espiyleres, no contrastant alguna prescripció de temps, encara si era tal que no fos memoria de homens en contrari. Satisfeyt emperó, primerament, a aquel de qui será lalberch pus alt, de les messions dels solaments et de les parets si les auia el feytes del seu propi, a coneguda dels jurats de Vals, couinentment estimades et aquel o aquella qui fará contra aquest estatut et embargará per auentura son uehí de fer finestres o espiyleres en la paret de son alberch per reebre lum en la forma damunt dita, o embargará son uehí que nos alç et no obre el seu a sa uolentat per contrast de les finestres, que pach xx. sol. per pena, et tots dons et messions que aquel qui iniustament será embargat, aja feytes per les rahons de sus dites, de les quals sia crehegut per son propi sacrament, et açó sens tota mercé.

Que negú no gos metre peyora ço que li es comanat. — Encara etc. que, no sia nuyl hom ni nuyla fembra, sartre o sartorella, tintorer o daltre qualques uulla offici o mester, crestiá o crestiana, jueu o juya, sarray o sarrayna, o daltre condició, qui meta, ni gos metre, penyora ço que li sia comanat a taylor, o colir, o a tiger, o texir, o en altra manera, per rahó de son offici, sens licencia de la senyoria, et aquel o aquella quiu fará, que corregala uila ab lanafil seguen •

lo sag, en camisa, ab les mans ligades detras, sens açots; et aquel o aquella quiy prestará, perda ço quey aja prestat; et si per aventura negaua que no li fos estat mes peyora, et pux se prouaua, que sofrirá aquela matexa pena que de sus es dita, daquel qui met penyora, sens tota mercé.

De contrat que aia fet corredor iurat. — Encara etc. que, tot contrat de uenda de qualque mercaderia moble o seti, pus que corredor iurat, crestiá o jueu, aja donat senyal de consentiment del comprador al uenedor, et el reebut, et açó ha dat per confessió del uenedor et del comprador, o per testimonis couinents qui puxen esser rehebuts ans de pleyt començat, si la una part ho requer, que el contrat aja plena fermetat, en axí que, ne el uenedor, nil comprador, sen puxa penedir en nuyla manera, encara si uolia pagar lenterés.

Ordonament de taules et de padriços. — Item etc. que tot hom et tota fembra de la uila de Uals, de qualque condició o estament sia, tinga et sie tengut de tenir, en per tots temps, les taules, pedriçes, et grases, et plegadors de cèrqls, de les carreres de la dita uila de Uals, en aqueles formes et mesures, que, ara nouelament son estades assignades a cascú, segons que en un libre feyt pels dits iurats, et pels batles, et pels prohomens, qui son estats assignadors, aqueles formes e mesures, son escrites et contengudes; et si per aventura algú de nou ne uolia fer, que aja a pendre mesura del uehí qui pus prop li será; et aquel o aquella, qui contra fará, sia caygut en pena de v. sol. per cada uegada, et sie tengut de tenir les dites mesures.

Ordonament de terra, et de fusta, de sa encorrada. — Item etc. que nuyl hom ne nuyla fembra de qualque offici o mester ho condició sia, no pos, ne tinga, neguna fusta obrada ne a obrar, ne pedres, ne terra, en plaça ho en carrera, de ij. dies a enant depuys que posades les hi aurá, ho feytes posar, si donchs no les tenia ho les podic tenir dels dits ij. dies a enant, dins lo pati que ara nouelament assignat li es, dins los quals ij. dies les hi aja alogades; axí emperó, que, no aempr res del pati de son uehí, ne sobre puyg iij. quartons dalna de sol de terra a en alt. E aquel et aquella que contra fará sie caygut en pena de v. sols.; he encara, que les naye a leuar dins altres ij. dies après que pels batles manat li sia. E si nou faye, fos caygut en aquella matexa pena; en la qual pena no uolen, ne entenen, los dits iurats et prohomens, que sien cayguts aquels o aqueles que uoldrán obrar en lurs alberchs, et pasaran fusta, pedres, o terra, en lurs carreres; car aquests aytals, uolen aquels iurats et prohomens, que aygen espay de xv. dies dins los quals après que posat ho hy auran, ho deyen auer mes en obra, ho alogat en lurs alberchs, ho en lo dit pati que assignat los es, ho degen auer obtenguda licencia, si obrar no poden, dels dits batles et dels jurats, que hi pusquen tenir, segons que aquels batles et jurats será uist faedor; he que aquels qui mes a enant del desús dits ij. dies, ho y tendran, et juraran en poder dels dits batles que per rahó de obrar lurs alberchs ho hy an posat, quen sien creeguts per lur sacrament, si per los batles eren demanats de la dita pena.

Que negú no gos tenir re de son ofici fora el pati que assignat hi es. — Item etc. que nuyl tener, ne tenera, ne nuyl altre hom ne fembra, de qualque offici ho mester aja, no gos tenir negunes coses de son mester, ne de son offici, foral pati que ara noueylament assignat los es, exceptats emperó dies de dimegres; et aquel ho aquella qui contra farà, sie caygut per cada uegada, en pena de v. sol. la qual aja a pagar sens tota mercé.

Que negú no gos tenir fusta, ni leya, ni fems, en carrera, ni en plaça, de dos dies enant. — Item, etc. que nuyl hom ne nuyla fembra, no pos, ne tinga, fems, ne somades de redortes, ne daltra leya, en plaça ho en carrera, de ij. dies a enant de puys que posat ho hi aurá, et aquel o aquella qui contra farà, sie caygut en pena de v. sol. et que ho aja a leuar aquel dia que manat li será per los batles, et si nou feya, fos altra uegada caygut en aquella matexa pena. En açó no entenen los dits jurats et prohomens aquels qui han leya a uendre et la posen en la plaça, ho el loch que acostumat es de posar.

Que tot carnicer el tender, aia a tenir sos pesals bons et leyals. — Primerament establiren et ordenaren, los damunt dits jurats, ab conseyl e ab uolentat de tots lurs conselers, Que, tot carniçer, e tot tender, e tota altra persona qui compre e uena, aya e tingua bones liures, e tots altres pesals, grossos e menuts. E aquel ho aquella que nou farà, que pach de pena, per liura falssa, e per tots altres pesals menuts, v. sous. E per tots altres pesals grosses, duna liura en sus, x. sous, sens tota mercé.

Que tot hom et tota fembra, aia a tenir ses mesures bones et leals. — Encará etc. que, tot hom e tota fembra, aya o tengua les mesures de blat, e de ui, e doli, iustes e leyals. E aquel o aquella que nou farà, que pach de pena, per quartera de blat falssa, o quarter de ui, o quartá doli, v. sous; e per tota altra mesura de quartera, o de quarter, o de quartá, avayl, v. sous.

Que negun carnicer no uena una carn per altre. — Encara etc., Que negun carnicer no uena carn de truya per porch, ne doneyla per moltó, ne vna carn per altra; e aquel quiu farà, que pach de ban lx. sous, sens tota mercé.

Ordonament de carnsalader. — Item, stabliren et ordenaren, que, negun carnsalader no uena carnsalada de truya per porch, ne carn fuesela, ne mal sana, per bona, ne per sana. E aquel quiu farà, x. sous li costará per cascuna uegada.

Que negun carnicer no tinga carn morreina a bona taula, ne tenga una carn per altra. — Item, etc. Que negun carnicer no gos vendre carn morreina a bona taula, ne tenir de dues natures de carn en j taula metexa, si doncs porch e moltó, o bou, no era. E aquel queu farà, que pach de ban per cascuna uegada xx. sous.

Que negun carnicer no gos inflar ninguna bestia ab boca ni ab canó. — Item, etc. Que negun carnicer no gos inflar ninguna bestia ab boca, ni ab canó, exceptat bestia de la qual sie feyt odre. E aquel o aqueyla quiu farà, que li cost v. sous sens tota mercé.

Que negun carnicer no gos gitar la sanc de qualque bestia sia, per

la carniceria. — Item, ordenaren et establiren, Que negun carnicer no gos degolar ninguna bestia dins la carniceria, que git la sanch per terra, mal que la aye a pendre en peyt, o en alguna escudela. En axí que no suyl la carniceria. E aquel quiu farà, xij. diners li costará; no entenen que, el ban fos caüt negú si fora la peyl o les-cudela nescampaua de la sanch, ni per cas dauentura se vesana lescudela, si doncs scientment nos feya; de la qual cosa sie creegut lo carnicer per son sagrament.

Que negú no gos emblar cols ne altra ortaliga. — Encara etc. que, no sie nuyl hom ni nuyla fembra, de qualque condició sie, qui emble cols, ni nuyla altra ortaliga, ni faues, ni nul altre legum dort o de terra, o sie dins lo terme, ni la parroquia de Vayls. E aquel o aquella quiu farà, que pach de ban v. sous de dia. E x. sous de nit. E si per auentura nols pot, o nols uolia pagar, que estia v. dies per ban de dia, et x. dies per ban de nit, en la ciya, a penitencia de pa et daygua, a son cost et a sa messió, sens tota misericordia.

Que negú no gos sobrefular blat daltre. — Item, etc. que no sia nuyl hom, ni nulla fembra, de qualques nulla estament o condició sia, que gos sobrefular blat, ni ferraya daltre, dins la orta ne parroquia de Vayls. E aquel o aquella quiu farà, que sie caygut en aquella metexa pena que de sus es dita, daquel qui embla les cols.

Que negú no gos leuar pala de lá hon sia instada. — Item etc. Que no sie nuyl hom ne nulla fembra, qui leu, ni gos leuar, payla de payler daltre, ni daltre loch hon sia justada. E aquel a aquella quiu farà, que pach per ban de dia v. sous; x. sous de nit; les quals, si pagar nols pot, que estia v. dies per ban de dia, et x. dies per ban de nit, en la ciya, a penitencia de pa et daygua, a son cost, et a sa messió. E si per auentura la payla per eyl leuada, uafia mes de v. sous, que li fos mes per ladronici.

Que negú no gos tenir de una cabra enant. — Item, ordenaren et establiren, que, no sia nuyl hom ne nulla fembra, que gos tenir més duna cabra dins la vila de Vayls. Encara que aquella aya, mester a son alberch, per nodrir infant o en altre cas necessari; de la qual cosa sia creegut per son sagrament; et encara que laye a uendre encontinent, com scrut li aye, e que no li puxe nodrir dun cabrit a enant, si donchs no era becera; e que uene lo cabrit com sia bo. E aquel o aquella que contra farà, que pach de ban v. sous.

Que negú no faça leiura entorn lesglea. — Item, ordonaren et establiren, que, no sie nuyl hom ni nulla fembra, gran ni poch, de qualque estament o condició sia, que faça ninguna leyura entorn lesglea. E aquel o aquella queu farà, que pach de ban xij. diners per cascuna uegada, dels quals aya lo terç lo denunciador; e si pagar nols pot, que puyg el costeyl.

Que negú no faça leiura de la porta de Sent Anthoni, tro al ort den Thomás Mari. — Item, etc. que no sie nuyl hom ni nulla fembra que faça nuyla leyura prop la casa de Sent Antoni, ne de la porta de Sant Anthoni, tro al ort den Thomas Mari. E aquel o aqueyla

queu farà, que pach de ban, per cascuna ueguada, xij. diners, e quen aia lo terç lo denunciador.

Ordonament de la carn que degolen jueus. — Item etc. que tota carn de qualque bestia, que degolada sia per jueu, o per sarray, ques uena la liura, meala menys que aquela daquela natura que sia degolada per crestiá, e encara, que estia a la taula hon se uendrà la dita carn degolada per jueu o per sarray, la taula, o la post quey es acostumada de posar, per tal que sia manifest a tuyt, que, aquela carn es juygua, o rebuyada per jueus, o per sarrayns. E si per aventura algun carnicer no uen carn juygua, o rebuyada per jueus o per sarrayns, ne aquela, o menys que l'altra carn daqueyla natura o menys daquela post damunt dita, que pach per cascuna vèguada v. sous, sens tota mercé.

Que tot draper o sastre, ho qualque hom naturan, tengua alna migan, bona e justa. — Item etc. que tot hom e tota fembra, draper, sartre o sartorella, e altre de qualques uuyla estament o condició sia, que liure drap de qualque natura sia, aya et tengua alna, et miga alna, bona, et iusta, et leyal, en per tots temps. E aquel o aquela que nou farà, que pach de pena x. sous sens tota mercé.

Que tot forner sia tengut de tenir loch a cascuna persona. — Item, etc. que, tot forner sia tengut de tenir loch a cascuna persona, e que no gos pendre loguer en diners dalguna dona, ne seruenta, ne daltra pressona, per tenir loch ne per nuyla altra raó. E aquel o aquela quiu farà, que pach v. sous de ban, sens tota mercé.

Que tot hom que aport pex per uendre, que aie a descarregar a la pescateria. — Item, ordenaren los dits jurats, que, tot pescater estrayn o priuat, o tota altra persona, que aport peyx a uendre en la uila de Vayls, que descarrech, et aya a descarregar tot lo peyx, en la pescateria, si doncs no era uestre com fos uengut; et lauors, quel aya a portar a la pescateria encontinent lendemá matí, tot, sens que non romangua gens a casa.

Que no gosen donar menys de x. sardines, ho bequeruts, per j. diner. — Encara, que, no gosen donar menys de x. sardines, o bequeruts, per j. diner. E aquel o aqueyla que contra farà, que pach de pena v. sous, dels quals aya lo denunciador lo terç.

Que negun hom no gos usar de ofici de metgia si axeminat no es. — Encara, etc. que no sia nuyl hom ni nulla fembra, estrayn ni priuat, crestiá ni jueu ho sarray, qui gos usar en nulla manera, el loch ni el terme de Vayls, doffici de metge de fesica, ne de art de medicina, tro que sia examinat o examinada el dit loch, en presencia de la cort e dels jurats. Ne encara, com examinats seran, no gosen usar sens licencia de la cort e dels jurats; la qual licencia ayen auer en escrit, segelat ab lo segeyl dels jurats. E aquel o aquela qui contra faran, sien cayguts en pena de c. sous; los quals, si pagar nols poran, correguen la uila ab açots; la qual present ordinació, sien tenguts los ostalers e les hostaleres de Vayls, de dir a tot hom e a tota fembra, que metyes faça, e lur hostes ha, sots pena de xx. sous.

Ordonament de betenà de faenes. — Encara, etc. que, no sie

nuyt hom ni nulla fembra, de la uila de Vayls, que gos donar a negun faener, ne faenera, berená, saul fuster e picapedrer, tapiador e laurador. E aquel o aquella que contra farà, v. sous li costará, que amor non trobará; del qual ban aya lo denunciador lo terç.

Dimecres que fo iij^o idus junii anno predicto. En Guiem de Corbera e en Domingo Moya, jurats de Vayls, ab conseyll e ab uolentat dels consellers, ordenaren aquests ordonaments ques seguexen.

Ordonament de lana e de anyis. — Ordonaren etc. que, nuyt hom ne nulla fembra, estrany ni priuat, que us de comprar lana o anyins, que no sia tengut o tenguda de donar part, ni exaguar ab altri, la lana o anyins que comprat aurá, o senyalats el mercat de Vayls; e aquel o aquella que, de la lana o anyins part ne demana, pach per pena, per cascuna ueguada ij. sous.

Ordonament de aygua a rayar en carrera. — Item ordonaren, que, no sia nuyt hom ne nulla fembra, que gos fer rayar neguna canal, ne git neguna aygua de porxe, ne dalt, en carrera, de nit, ni de dia, si dones les canals no rayauen per pluxa. E aquel o aquella quiu farà, ij. sous li costará per cascuna uegada.

Que negú no gos posar escorrim, del abeurador den Uernet, tro a la resclosa den P. de Monserrat. — Item ordonaren, que, nuyt hom, ne nulla fembra, no gos posar escurrim, ço es, del abourador den Uernet, tro a la resclosa den P. Monssarrat. E aquel o aquella quiu farà, v. sous li costará per cascuna uegada.

Que no gos cauar terra el nayt del cap de Uilanoua, ne el pati que jó den P. de Segarra. — Item ordonaren, que, nuyt hom ne nulla fembra, no gos cauar terra el vayt que mou del portal nou del cap de uila noua, tro al rech den G. de Vayls, ne el pati que fo den P. de Segarra; e aquel o aquella quiu farà, v. sous li costará per cascuna uegada.

Ordonament dels femés. — Item ordonaren, que, nuyt hom ne nulla fembra, no gos fer, daqui auant, femés ne basses en les carreres, ço es, del mas den Marçal, tró al pont den Cabrer, e del mayol den P. Donádeu, tro al portal nou del cap de vila noua. E aquel o aquelles que en les dites carreres an fems, ho basses, ayen leuar lo fems, e desfeytes les basses, dins espay de xv. dies, a pena de ij. sous; e qui daquiauant hi tendrá fems, oy farà basses, paguará per pena per cascuna uegada, ij. sous, sens tota mercé.

Que negú no gos gitar pedres al camí que partex de Vals, tro ha Espinauesa. — Item ordonaren, que, no sia nuyt hom ne nulla fembra, que, gos gitar pedres el camí e carrera que partex de Vayls, tro al loc Despinauesa; e aquel e aquella quiu farà, ij. sous li costará.

Que neguna reuenedora, no gos comprar neguna fruyta, tro mit dia aya sonat. — Item ordonaren, que, no sia neguna regitera o reuenedora de fruyta, qui gos comprar neguna fruyta per reuendre dins la uila de Vayls, tro mig dia aya sonat. E aquella quiu farà, xij. diners li costará per cascuna uegada.

Que negú no gos anar de nit ab estruments, ni ab armas uedades. —

Item ordonaren, que nuyl hom estrany, ni priuat, no gos anar de nit ab estrumens, ni port espea, ni meneres, ni bordó, ni altres armes uedades; e qui contra farà, pach de pena, per cada uegada xx. sous, e perdrá los estrumens, e les armes.

Ordonament de draps alauar al rech den G. de Vals. — Item ordonaren, que, nuyl hom ne nulla fembra, no gos lauar draps, ne fer neguna leyura, el rech den G. de Vayls, de la bassa a amunt; e qui contra farà, pach de pena per cada uegada xij. diners.

Que tot hom qui us de fer draps de lana, tinga lo pes bo et leyal. — Item ordonaren, que, tot brunater e tota altra perssona que us de fer draps de lana, que dega tenir son pes bo e leyal; e qui contra farà, pach de pena per cada uegada, ço es, per j pesa qui es viij. llibres, ij. sous, e per miya pesa qui es iiij. libras, xij. diners.

Ordonament de metre bestiar en rostoy hon aia garbes. — Item ordonaren, que, no sia nuyl hom ne nulla fembra, que gos metre bestiar gros ne menut, en rostoy on aye garbes, ne cauayons; e aquel o aquela quiu farà, pagarà lo ban que posat li es.

Ordonament de erba a fer en-viyes. — Item ordonaren, que, nuyl hom ne nulla fembra, no gos fer erba en vinyes; e aquel o aquella quiu farà, ij. sous li costará.

Ordonament de uentres a lauar al rech den G. de Vals. — Item ordonaren, que, nuyl hom, ne nulla fembra, no gos lauar uentres en labourador den G. de Vayls, ni del abourador tro al mulí den G. Luca. E aquel o aquella quiu farà, xij. diners li costará.

Dimecres, que fo kalendas octobris en lan de M^e ccc^e xx. En Guiem de Corbera et en Domingo Moya, jurats de Vayls, ab consseyll e ab uolentat expressa de tots lurs consellers, e ab molts daltres prohoms del dit loch, en consseyl per la dita rahó specialment apelats, ab uolentat encara de la senyoria de Vayls, ordonaren e establiren, les ordinacions e establiments dauall escrits.

Ordonament dels caps de cinquants. — Primerament, que, tot cap de Cinquanta, sia arreat be aparelat, e faça arrear totes les v. deenas, ho aytantes com aya manament, ab lurs armes, tota uegada que sosmeta o aya manament de la senyoria, encontinent; e aquel que nou farà, xx. sous li costará, que mercé non trobará.

Ordonament de cap de deenes. — Item ordonaren e establiren, en la manera damunt dita, que, tot cap de deena sia tengut de seguir e de seruar los manaments daquel que sia cap de Cinquanta, e aquel que nou farà, x. sous li costará, que ya amor non trobará.

Que tot hom sia tengut de seguir et de seruar lo manament que li fase son cap de deena. — Encara ordonaren e establiren, que, tot hom que sia tengut de seguir e de seruar los manaments quels farà son cap de deena; e aquel que nou farà, v. sous li costará, sens que amor non trobará.

Que tot hom qui port lança, port escut. — Encara ordonaren e establiren, que, tot hom qui lança port com ysca assó, a algun ardit, port escut, a pena de v. sous; e si per aventura non ha, quel cap

de la deena ne puxa pendre en tot alberch que sia de la sua deena, si algú nia uagant, e quel liure a aquel qui non aye; e quel nuyll hom ne nuylla dona, nò lin gos constrastar, sòts pena de v. sous; e encontinent que sia tornat, quel torn a aquel o aquela de qui sia, a pena de v. sous.

Ordonament de cinquanté, et de deena. — Item ordonaren e establiren, que, tot cap de Cinquanta sia tengut de dir a la senyoria, si per aventura algun cap de deena no aurà feyt quel li aurà manat. E axí matex, tot cap de deena, si aquels de la sua deena o algú deyls, no fan sos manamens, per uirtut del sacrament que feyt han.

Que tot hom qui isca assó, atena tro als senyals que posats hi son. — Item ordonaren e establiren, que, tot hom de qualque part que oya so, atena tró al senyal, ço es, saber, de part de uila noua, tro a la era den Martí; e de part del mas de Monpaó, tro a la era den Bonsom qui es denant lo dit mas, e de part de Magdalena tro al mas den Pons, o el coyl del Sants. E de part del Frexe, tro al mas den Marçal; e de part de Uernet, tro al corrent del molí den Auinyó. E de part de la porta den Guiem de Vayls, tro a la era del coyl den Martí; e que no parrescha aquí, tro aya manament dalgun batle o de lur loch tinent; et aquel qui n fará, xx. sous li costará, que ya amor non trobará.

Que negun hom gos anar pus enant de la hon sia iustada la host, sens manament del batle. — Encara ordonaren e establiren, sòts la dita forma, que, en qual loch la ost de Vayls sia iustada, que no sia nuyll hom, de qualque estament o condició que sia, que gos passar, contra lo manament daquels prohoms qui han loch de batle, en los primers, ans seguesquen e seruen lurs manaments e ordinacions, axí com dels batles; et aquel qui contra fará, c. morabatins li costará, los quals, si pagar no pot, que estia en la ciya c. dies a penitencia de pa e daygua, sens tota mercè, los quals prohoms si assignaran dan en an.

Que tot hom seguesca et obeesca los manaments e ordonaments que facen, la on la ost sia iustada. — Encara ordonaren e establiren, que, tot hom seguesca et obeesca los manaments e ordonaments que facen, la on la ost sia iustada, los prohoms qui capdelaran los derres, axí com a batles; e aquel qui nou fará, c. morabatins li costará, dels quals amor non trobará. E si pagar nols pot, que estia en la ciya axí com damunt es dit. E si per aventura aquels qui uan primers, o derres, per capdelar, axí com damunt es dit capdelar feria algú; e aquel se tornaua, que encontinent sia pres per la gola e estia a merce de la senyoria.

Ordonament de la ost. — Encara ordonaren e establiren, que, com la ost de Vayls se torn algun loch, que no sia nuyll hom quis gos partir de la ost, ans se trien tots los balesters e uayen primers, après lancers et escudats, e tot hom a caua derres; e axí ordonats de dos en dos, venguen tro sus en la plaça de Vayls; e aquel qui contra fará, xx. sous li costará, sens que mercé non trobará.

E de les damunt dites ordinacions foren fetes crides pòbliques

per los lochs acostumats e senyalats, a manament de la dita senyoria, a instancia e a requesta dels jurats damunt dits, a memoria perdurable.

Dimecres que ffo xvij. kalendas Nouembris En layn de M ccc xxv; En Bernat Ripoyl, et Nar. A. Fuster, jurats de Valls, ab volentat et consentiment dels lurs conselers, feren et ordonaren los següens ordonaments.

(Seguirà)

Plan de trabajos a presentar por los señores Académicos en las sesiones ordinarias del curso 1925-1926

Año 1925:

- Octubre 21. — D. Rosendo Serra y Pagés, *En Marian Aguiló, folklorista.*
- Nbre. 4. — D. J. R. Carreras y Bulbena, *Un acadèmic sant.*
- » 11. — D. Apeles Mestres, *Historia de «La Vicaria» de Fortuny.*
- » 25. — Dr. D. P. Bosch Gimpera, *Les relacions dels pobles de la península ibèrica ab altres del Mediterrani abans de l'època romana.*
- Dbre. 9. — Dr. D. J. M. Roca, *Caràcter de Joan I.*

Año 1926:

- Enero 7. — D. F. Carreras y Candi, *Dues centurries d'història muntserratina; segles XV y XVI.*
- » 20. — D. B. Bassegoda, *Efemèrides de Santa Maria de la Mar.*
- Febrero 28. — Sesión pública para honrar la memoria de los académicos difuntos señores don Cosme Parpal y Marqués, don Luis Domènech y Muntaner, don Joaquín Riera y Bertrán y don Alfredo Opisso. Los respectivos trabajos necrológicos están encargados a los señores don Antonio de la Torre y del Cerro, don Rosendo Serra y Pagés, don F. Mathieu y don Ramón D. Perés.
- Marzo 3. — D. J. R. Carreras y Bulbena, *Enllaç de l'Academia de ca'n Dalmases ab la primitiva de Bones Lletres de Barcelona. Les figures capdals de nostra corporació en la XVIII centuria.*
- » 24. — D. R. Miquel y Planas, *Carlos Nodier a Barcelona en 1825.*
- » 31. — D. C. Viada y Lluch, *Arquitectura del soneto.*
- Abril 14. — D. J. Givanel, *Contribució al estudi de la premsa barcelonina.*